

آیین نامه تشکیل مرکز مشاوره دانشجویی در پردیسها

تهیه و تدوین:

اداره کل راهنمایی و مشاوره

معاونت دانشجویی

پاییز ۱۳۹۱

مقدمه

انسان برای زندگی موفقیت‌آمیز نیازمند برخورداری از آرامش، سلامت و کارآمدی در ابعاد زیستی، روانی و اجتماعی است. تغییرات اجتماعی-فرهنگی سریع، تحول در ساختار خانواده، پیچیدگی و گسترش شبکه ارتباطات انسانی و وسعت و تنوع منابع اطلاع‌رسانی موجب شده جوامع انسانی خصوصاً قشر جوان و نوجوان با مسائل و مشکلات متعدد مواجه شوند و از طریق توسل به روش‌هایی که گاه از پشتوانه منطقی برخوردار نبوده و فاقد دورنمای روشن و امیدبخش می‌باشند به فشارها، چالشها و انتظارات گسترده زندگی امروز واکنش نشان دهند.

دانشگاه‌ها و محیط‌های دانشجویی نیز که در برگزیده بخش قابل ملاحظه‌ای از نخبگان و فرهیختگان جوان جامعه هستند همسو با فضای در حال گذار موجود، درگیر چالش‌ها و دگرگونی‌هایی شده‌اند؛ از اینرو تغذیه و حمایت ذهنی، روانی و اجتماعی دانشجویان و دانشگاهیان نیازمند آموزش فرهنگ گفتگو، تفکر انتقادی و ایجاد مهارت‌ها و توانمندی‌هایی برای تصمیم‌گیری آگاهانه، مقابله با استرس‌ها و هیجان‌های روزمره، افزایش خودکارآمدی، برقراری ارتباط مؤثر و سایر توانایی‌های روانی اجتماعی است. بنابراین لازم است در کنار پیشگیری از آسیب‌های احتمالی در جهت ارتقای سطح بهداشت روانی فردی و اجتماعی دانشجویان و سایر دانشگاهیان که در تعامل و ارتباط متقابل با دانشجویان قرار دارند گام‌های مؤثری برداشته شود.

دانشجویان دانشگاه‌ها به لحاظ حساسیت دوران رشد و تحول خود و شرایط بحرانی این برهه از زندگی، به ویژه در سال‌های اول ورود به دانشگاه فشارها و ناراحتی‌های بیشتری را تجربه می‌کنند که از آن جمله می‌توان به گسستن از زندگی قبلی در خانواده، ورود به زندگی دانشجویی و نیاز به سازگاری با محیط دانشگاه و خوابگاه، مدیریت مسائل معیشتی، تحصیلی و عاطفی اشاره کرد. سایر کارکنان دانشگاه‌ها که با قشر دانشجویی در ارتباط مستقیم قرار دارند نیز به نوبه خود در افزایش و تشدید با کاهش و ترمیم مشکلات ویژه دانشجویان سهیم می‌باشند و لذا دانشجویان و دانشگاهیان نیازمند بذل توجه خاص هستند. از طرفی دانشگاه فرهنگیان با هدف تأمین، تربیت و توانمندسازی منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش، پیشرو در آموزش، پژوهش و تولید و ترویج علم نافع مورد نیاز آموزش و پرورش تشکیل است و نیروهای شاغل در آن وظیفه‌ی خطیر آن تربیت انسان طراز جمهوری اسلامی ایران است، لذا باید معلمانی مجهز به فنون مشاوره‌ای و راهنمایی داشته باشد. با عنایت به مسائل و مشکلات و دغدغه‌های جامعه دانشگاهی و نیز آموزش و پرورش، ضرورت تأسیس مرکز مشاوره دانشجویی به منظور تأمین، توسعه و تسری بهداشت روانی در فضای دانشگاه‌ها و مدارس و ارائه مداخلات پیشگیرانه، مشاوره‌ای و درمانی، آشکار می‌گردد.

در این راستا مرکز مشاوره دانشجویی به عنوان متولی بهداشت روان دانشگاه فرهنگیان در چارچوب این آیین‌نامه تشکیل می‌گردد.

بخش اول: اهداف

- ماده ۱- اهداف مرکز مشاوره دانشجویی بطور کلی پیشگیری از آسیب‌های روانی-اجتماعی و ارتقای سطح بهداشت و سلامت روان دانشجویان می‌باشد. در این راستا اهداف اختصاصی عبارتند از:
- ۱-۱- ارتقای سطح دانش و بینش روانشناختی دانشجویان در زمینه مسائل، مشکلات و نیازهای جامعه دانشجویی.
 - ۱-۲- راهنمایی دانشجو در جهت شناخت صحیح توانایی‌ها و مشکلات خود.
 - ۱-۳- راهنمایی دانشجو در تصمیم‌گیری آگاهانه، عاقلانه و حسن انتخاب.
 - ۱-۴- راهنمایی دانشجو در حل مشکلات رفتاری، عاطفی، شناختی، تحصیلی، خانوادگی و مسائل مربوط به ازدواج.
 - ۱-۵- افزایش سازگاری مؤثر با محیط و زندگی، توسعه روابط اجتماعی و پیشرفت تحصیلی.
 - ۱-۶- پیشگیری از بروز و شیوع مسائل و مشکلات عاطفی-رفتاری و توسعه بهداشت روانی به فضای عمومی دانشگاه و جامعه دانشگاهی.
 - ۱-۷- ایجاد زمینه‌های لازم برای ارتقاء روابط میان فردی سالم در دانشگاه از طریق توجه به عوامل تعیین‌کننده روابط استاد-دانشجو یا کارکنان.

بخش دوم: وظایف

- ماده ۲- وظایف مراکز مشاوره دانشجویی پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان به شرح زیر است:
- ۲-۱- بررسی و شناخت استعدادها و علایق دانشجویان و برنامه‌ریزی و تلاش در جهت شکوفایی استعدادها، هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانشجویان.
 - ۲-۲- برگزاری جلسات با دانشجویان و پاسخگویی به پرسش‌های آنان در مورد مسائل روانی-اجتماعی به کمک کارشناسان و افراد متخصص و صاحب‌نظر در مسائل روانشناسی، مشاوره و روانپزشکی.
 - ۲-۳- تحقیق در باره مسائل و مشکلات دانشجویان دانشگاه برای شناخت عوامل آسیب‌زا.
 - ۲-۴- ارائه خدمات برای حل مشکلات مربوط به تحصیل، خانواده، ازدواج و اختلالات رفتاری و روانی دانشجویان.
 - ۲-۵- برقراری ارتباط مؤثر با سایر پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان به منظور کمک به حل مشکلات دانشجویان.
 - ۲-۶- مشاوره با دانشجویان در جهت کمک به پیشرفت تحصیلی، بهبود روابط اجتماعی و سازگاری مؤثر با محیط.
 - ۲-۷- جمع‌بندی مسائل و مشکلات دانشجویان پردیس‌ها در ابعاد روانی-اجتماعی و ارائه گزارش همراه با فعالیت‌های انجام شده به مسئولان پردیس‌ها و دفتر مرکزی مشاوره در هر سال تحصیلی.
 - ۲-۸- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای دانشجویان و دانشگاهیان با هدف ارتقاء بهداشت روانی آنها.

۹-۲- ارائه نظرات کارشناسی درباره مسائل و مشکلات دانشجویان به مسئولان دانشگاه و وزارت متبوع.

۱۰-۲- شناسایی منابع حمایتی موجود در جامعه و ارجاع دانشجویان به آنها بر حسب ضرورت.

۱۱-۲- جلب مشارکت دانشجویان در زمینه فعالیت‌های بهداشت روانی.

بخش سوم - سازمان و تشکیلات

ماده ۳- مرکز مشاوره دانشجویی هر دانشگاه به عنوان واحدی مستقل زیر نظر معاون دانشجویی دانشگاه تشکیل می‌گردد. تبصره- در صورت نیاز و ضرورت، شعبه مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه در دانشکده‌ها یا خوابگاه‌ها تشکیل می‌گردد که وظیفه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت و ارزشیابی عملکرد این شعبه‌ها به عهده مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۴- مسئولیت مرکز مشاوره دانشجویی هر دانشگاه بر عهده مسئول آن مرکز است که به پیشنهاد معاون دانشجویی دانشگاه و با حکم رئیس دانشگاه منصوب می‌شود.

تبصره: مسئول مرکز مشاوره باید حداقل دارای مدرک کارشناسی ارشد در یکی از گرایش‌های مشاوره یا روانشناسی باشد. ماده ۵- در مرکز مشاوره دانشجویی هر پردیس شورایی به نام «شورای برنامه‌ریزی مرکز مشاوره دانشجویی» با ترکیب زیر به منظور تصویب برنامه‌ها و نظارت بر حسن اجرا و ارزیابی فعالیت‌های مرکز مشاوره پردیس تشکیل می‌شود.

۱- ۵- معاونت دانشجویی-فرهنگی (ریاست شورا)

۲- ۵- مسئول مرکز مشاوره دانشجویی پردیس (دبیر شورا)

۳- ۵- معاونت آموزشی

۴- ۵- دو نفر متخصص در مشاوره و روانشناسی -ترجیحاً عضو هیأت علمی به پیشنهاد معاون دانشجویی-فرهنگی و تایید و حکم رئیس پردیس

تبصره- تصمیمات شورای برنامه‌ریزی مرکز مشاوره دانشجویی پردیس‌ها با نظر موافق اکثریت نسبی اعضا اتخاذ و از طریق معاون دانشجویی-فرهنگی پردیس اعمال می‌گردد.

ماده ۶- مشاوران و درمانگران مراکز مشاوره پردیس‌ها الزاماً باید از بین متخصصین مجرب در رشته‌های مشاوره، روانشناسی و روانپزشکی انتخاب شوند.

تبصره- لازم است مرکز مشاوره جهت ارائه خدمات مشاوره و روان‌درمانی از شمار کافی متخصصان استفاده نماید.

بخش چهارم – بودجه

ماده ۷- بودجه مراکز مشاوره دانشجویی از محل بودجه سالانه پردیس‌ها که به صورت مستقل پیش‌بینی می‌شود، تأمین می‌گردد.

ماده ۸- این آیین‌نامه در ۴ بخش ، ۸ ماده و ۵ تبصره به تصویب شورای برنامه‌ریزی تخصصی دفتر مرکزی مشاوره رسیده و هر ۵ سال یکبار بر اساس تغییرات ساختاری و نیازهای موجود و بر اساس تصمیمات شورای مرکزی مشاوره مستقر در سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان قابل اصلاح است.